РАДА
ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

Міністрові освіти і науки України
БУТЕНКУ А. П.

Міністрові оборони України
ХМАРІ Є. Л.

ДЕПУТАТСЬКЕ ЗВЕРНЕННЯ

Щодо забезпечення права військовослужбовців на здобуття вищої освіти за обраною формою навчання

Шановні панове Міністри!

До мене, як народної депутатки України та секретаря Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій, звертаються військовослужбовці щодо обмеження їхнього права на здобуття вищої освіти за обраним напрямом та формою навчання. Непоодинокими є випадки, коли чинний військовослужбовець, успішно пройшовши конкурсний відбір, не може бути зарахований до закладу вищої освіти через те, що відповідна освітня програма провадиться виключно за денною формою.

Відповідно до статті 13 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» військовослужбовцям дозволяється навчатися в цивільних закладах вищої освіти без відриву від служби, за погодженням з командуванням. На практиці це реалізується лише за заочною або дистанційною формою, тоді як денна форма вважається несумісною з проходженням служби, а механізму навчання за денною формою за індивідуальним графіком для військовослужбовців законодавство не

передбачає. Крім того, навчальні відпустки під час воєнного стану гарантовано лише окремим категоріям (особам віком від 18 до 25 років, які здобувають першу вищу освіту).

Унаслідок цього військовослужбовці фактично позбавлені доступу до значної частини освітніх програм, що провадяться виключно за денною формою, навіть якщо програма адаптована для осіб, які працюють, а відрив від служби погоджено з командуванням. Це створює обмеження конституційного права на освіту, встановленого статтею 53 Конституції України, а також не узгоджується зі статтею 2 згаданого Закону, яка забороняє обмежувати військовослужбовців у правах.

З огляду на викладене та з метою забезпечення рівного доступу військовослужбовців до вищої освіти вважаю за необхідне врегулювати це питання як на рівні правозастосування, так і шляхом унесення змін до законодавства та у зв'язку з цим та з метою виконання депутатських повноважень, керуючись статтею 16 Закону України «Про статус народного депутата України», прошу:

- надати позицію Міністерств щодо можливості здобуття військовослужбовцями вищої освіти за індивідуальним графіком незалежно від зареєстрованої форми навчання освітньої програми за погодженням з командуванням військовослужбовця, а також щодо гарантування їм навчальних відпусток під час проходження служби;
- надати інформацію про наявні випадки відмови у зарахуванні військовослужбовців через форму навчання (за умови узагальнення таких даних) та опрацювати нормативне врегулювання цього питання;
- спільно опрацювати та надати пропозиції щодо змін до законодавства Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» та Закону України «Про вищу освіту» (включно з переліком змін до підзаконних нормативно-правових актів), які

гарантували б право військовослужбовців здобувати вищу освіту за будь-якою формою, у тому числі денною — за індивідуальним графіком.

Про результати розгляду цього депутатського звернення прошу повідомити мене у визначений статтею 16 Закону України "Про статус народного депутата України" 10-денний строк в електронній формі за допомогою системи електронної взаємодії органів виконавчої влади та на офіційну електронну скриньку – pipa@rada.gov.ua.

З повагою

Наталія ПІПА

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Піпа Наталія Романівна
Сертифікат: 3FAA9288358EC003040000008E153100D2FEDB00
Дійсний до: 27.11.2026 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
316д9/15-2026/253033 від 24.10.2026
2378556